

БАТЛАВ	БАТЛАВ	БАТЛАВ	БАТЛАВ	БАТЛАВ
ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД	САНГИЙН САЙД	ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, БАРИЛГА, ОРОН СУУЦЖУУЛАЛТЫН САЙД	МОНГОЛ УЛСЫН САЙД, 20 МИНУТЫН ХОТ ҮНДЭСНИЙ ХОРООНЫ ДАРГА	НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА БӨГӨӨД УЛААНБААТАР ХОТЫН ЗАХИРГЧ
О.АЛТАНГАРЭЛ	Б.ЖАВХЛАН	Ж.БАТСУУРЬ	Р.ЭРДЭНЭБҮРЭН	Х.НЯМБААТАР

**“НИЙСЛЭЛ УЛААНБААТАР ХОТЫН 2040 ОН ХҮРТЭЛХ ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БАТЛАХ” ТУХАЙ МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛЫН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ**

Нэг.Тогтоолын төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө нь хүн амын эрүүл, аюулгүй амьдрах, ажиллах таатай орчинг бүрдүүлэхэд чиглэгдсэн хот байгуулалтын үндсэн баримт бичиг бөгөөд Хот байгуулалтын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д нийслэл хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг Монгол Улсын Их Хурал батлахаар заасан.

Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотод төрийн дээд байгууллагууд байнга оршдог, улсын нийт хүн амын тал хувь нь ажиллаж амьдардаг бөгөөд их дээд сургууль, коллеж болон бүртгэлтэй аж ахуйн нэгжийн тоо, дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ зэрэг үзүүлэлт жил бүр өссөөр байгаа, нөгөө талдаа хүн амын эрүүл, аюулгүй амьдрах, ажиллахад сөрөг нөлөө үзүүлэх хүчин зүйлүүд бий болж байгааг харгалзан нийслэл хотын хөгжлийн бодлого, төлөвлөлттэй холбоотой дараахи хууль тогтоомжууд батлагдан, мөрдөгдөж байна. Үүнд:

- “Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал”¹-ын 3.4.3.2-т “Нийслэлийн хүн амын төвлөрлийг тархаан байршуулах зорилгоор дагуул хотуудыг төлөвлөж, бүс нутгийг өндөр хурдны авто зам, эрчим хүч, инженерийн барилга байгууламжаар хангаж холбоно.”;

- “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн² 9.3.1-д “Улаанбаатар хотын төвлөрөл, суурьшсан нутаг дэвсгэрийн тэлэлт, хязгаарлалт, газар зохион байгуулалт, авто замын сүлжээ, нийтийн тээвэр, газар доорх орон зай гэх мэт шаардлагатай төлөвлөлтийг тооцон хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж, мэдээллийн нэгдсэн системд холбон хот байгуулалтын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.”, 9.3.46-д “Улаанбаатар хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу нийслэл болон дагуул, хаяа хот, тосгоны инженерийн дэд бүтцийг үе шаттай барьж байгуулан өргөтгөж шинэчилнэ.”, 9.5.5-д “Улаанбаатар хотод сөрөг нөлөө үзүүлж байгаа үйлдвэр, аж ахуйн нэгжийг нэгдсэн бодлого төлөвлөлттэйгөөр дагуул хотуудад шилжүүлэн үйл ажиллагааг нь дэмжин ажиллана.” гэж тус тус заасан;

¹ Улсын Их Хурлын 2010 оны 48 дугаар тогтоолоор баталсан;

² Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан.

- 2021 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдөр батлагдсан Монгол Улсын Нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-иар нийслэлийн дагуул хот, тусгай бүсийг байгуулж, хөгжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлсэн;

- “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”³-ийн зорилго 9-д “Амьдрахад таатай, байгаль орчинд ээлтэй, хүн төвтэй ухаалаг хот болгон хөгжүүлнэ.”, 9.2.1-д “Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлыг 80 хувь бууруулна”, 9.3.2-т “Хот дахин хөгжүүлэх төслийн хүрээнд орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлнэ”, 9.5.3-т “Улаанбаатар хотод сөрөг нөлөө үзүүлж байгаа үйлдвэр, аж ахуйн нэгжийг хотоос шилжүүлнэ.”;

- 2024 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдөр батлагдсан Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга, Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулиудаар нийслэл дэх хотууд болон нийслэлээс бусад засаг захиргааны нэгж дэх нийслэлийн дагуул хотын эрх зүйн байдал, удирдлага зохион байгуулалт, хотуудыг байгуулах, 20 минутын хотын концепцоор хөгжүүлэх асуудлыг зохицуулсан.

Мөн түүнчлэн “Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”⁴-т “20 минутын хот” буюу нийгмийн дэд бүтцийн хүртээмжийг зохистой түвшинд хүргэх бодлогын баримт бичгийг боловсруулж, түүнд суурилсан “Нийслэл хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө 2040”-г боловсруулж, батлуулна.” гэж заасныг үндэслэл болгоно.

1.2. Практик шаардлага

Улаанбаатар хотын анхны шинжлэх ухааны үндэслэлтэй хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг 1954 онд баталж, 1961, 1976, 1986 онуудад тодотгол, шинэчлэл хийгдэж байсан ба манай улс төвлөрсөн төлөвлөгөөт эдийн засгаас зах зээлийн эдийн засагт шилжиж, 2002 онд “Улаанбаатар хотыг 2000-2020 он хүртэл хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөө”⁵, 2013 онд “Улаанбаатар хотыг 2020 он хүртэл хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөний тодотгол, 2030 он хүртэлх хөгжлийн чиг хандлага”-ын баримт бичгийг⁶ батлан хэрэгжүүлж ирсэн.

Нийслэл хотын нутаг дэвсгэр манай улсын нийт газар нутгийн 0.3 хувийг эзэлдэг хэдий ч хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулахад харгалзан үзэх нийгэм, эдийн засгийн зарим үзүүлэлтийг 2024 оны 2 сарын байдлаар авч үзвэл⁷:

- Улаанбаатар хотын 4, 5 дахь хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг баталж, хэрэгжүүлж байсан цаг хугацаанд болон одоогийн байдлаар нийслэл хотын нэг хавтгай дөрвөлжин км газар нутагт ногдох хүн амын тоог харьцуулан үзвэл тогтмол өсөж байна.

³ Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолоор баталсан;

⁴ Улсын Их Хурлын 2024 оны 21 дүгээр тогтоолоор баталсан;

⁵ Засгийн газрын 2002 оны 28 дугаар тогтоолоор баталсан;

⁶ Улсын Их Хурлын 2013 оны 23 дугаар тогтоолоор баталсан;

⁷ Үндэсний статистикийн хороо, Статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сангийн мэдээлэл;

Нийслэл	1963	2002	2013	2024.03.25	2040 ⁸
Нэг хавтгай дөрвөлжин км газар нутагт ногдох хүний тоо /хүн/ ⁹	47.1	185.4	291.9	369.1	444.6
Өсөлтийн хувь /өмнөх оны үзүүлэлттэй харьцуулсан хувь/	-	293.6	57.4	26.4	20.4

- Нийслэлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж байгууллагын тоо 175,200 буюу манай улсад бүртгэлтэй нийт аж ахуйн нэгжийн 74.7 хувьтай тэнцэж байна.

Хүснэгт. Аж ахуйн нэгж, байгууллага /улсын нэгдсэн тооллого явагдсан оноор¹⁰/

он	Нийт	Байгууллагын төрөл		
		Аж ахуйн нэгж	Төрийн	Төрийн бус
1998	18950	14040	3835	1075
2006	32410	26841	3398	2171
2011	65204	55366	3959	5879
2016	118686	101463	4372	12851
2021	180006	151577	4597	23852
Өсөлтийн хувь /2021 оны тооллогын дүнг өмнөх тооллогын дүнтэй харьцуулсан хувь/		49.4%	5.1%	85.6%

2021 онд хийгдсэн ААНБ-ын улсын тооллогоор нийт 180.0 мянган ААНБ бүртгэгдсэнээс 130.0 мянга нь Улаанбаатар хотод байрлаж, 2016 оны тооллогын дүнгээс 52.4 хувиар нэмэгдсэн бол 2024 оны хагас жилийн байдлаар Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байгаа ААНБ-ын тоо 175,200-д хүрч, 2016 оноос хойш 34.7 хувиар өссөн байна.

- 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар нийслэлийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ 46.8 их наяд төгрөг буюу үндэсний дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 66,5 хувьтай тэнцэж байна.

Ийнхүү нийслэл Улаанбаатар хотын хүн амын тоо эрчимтэй өсөж, эдийн засаг, нийгмийн үйл ажиллагаа идэвхжихийн хэрээр хот байгуулалт, төлөвлөлт нь байгаль орчинд сөргөөр нөлөөлж, замын хөдөлгөөний түгжрэл, агаар хөрсний бохирдол, дэд бүтцийн дутагдал зэрэг нь нийслэл хотын эдийн засаг, нийгмийн харилцаанд хүндрэл учруулж, иргэдийн ая тухтай, эрүүл, аюулгүй амьдрах эрх зөрчигдөж байна. Тухайлбал:

- Хотын төвд төр, захиргааны байгууллага, их дээд сургууль, худалдаа үйлчилгээ, оффисын болон орон сууцны барилгажилт төвлөрч нэг төвт хотын тогтолцоо бүрдэж, “Их тойруу”-руу хоногт дунджаар 440 мянга орчим авто машины хөдөлгөөн бүртгэгдсэн;

- Инженерийн дэд бүтцийн хангамж хүртээмжийг дагаж, орон сууц, олон нийтийн барилга байгууламж хотын төв хэсэгт төвлөрч, нягтарсан нь хүн амын зорчих урсгалыг хотын захаас төв рүү чиглүүлж, авто замын түгжрэл үүсгэх нэгэн шалтгаан болж байна;

- “Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.04”-ийн 2.14-т заасан хүн амын тооцоот нягтрал 1 га газарт 450 байх хязгаарыг давсан нийслэлийн 6 дүүргийн 111 байршлын 1044 га газарт инженерийн болон нийгмийн дэд бүтцийн барилга

⁸ Нийслэл Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний төсөл боловсруулах хэрэгцээ, шаардлагын тандан судалгааны тайланд;

⁹ Үндэсний статистикийн хороо, Хүн амын нягтрал, [Статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан \(1212.mn\)](#);

¹⁰ Үндэсний статистикийн хороо, [Статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан \(1212.mn\)](#)

байгууламж, нийтийн эзэмшлийн зам, талбай барихаас бусад зориулалтаар, шинээр газар эзэмших, ашиглах эрх, барилга байгууламж барих зөвшөөрөл олгохгүй байх зэрэг шийдвэрийг нутгийн захиргааны байгууллагын түвшинд гаргасан боловч үр дүн муутай байгаа нь хотжилтын чиг хандлагад тулгуурлан хөгжлийн бодлогоо урт хугацаагаар төлөвлөж тулгамдсан асуудлаа шийдвэрлэх практик шаардлага урган гарч байна.

Мөн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хянах, үнэлэх, байнгын болон нөлөөллийн мониторинг үнэлгээ хийх тогтолцоо байхгүй байгаа нь батлагдсан хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө болон Хот тосгоны төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм БНБД 30.01.04 зөрчигдөх бас нэгэн шалтгаан болж байна.

“Улаанбаатар хотыг 2020 он хүртэл хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөний тодотгол, 2030 он хүртэлх хөгжлийн чиг хандлага”-ын баримт бичигт Улаанбаатар хот нийт 15 дагуул хот, тосгонтой байхаар төлөвлөсөн боловч тэдгээрийг хэрхэн байгуулах, бүтэц зохион байгуулалт нь ямар байх талаар зохицуулалтгүйгээс тодорхой үр дүнд хүрээгүй тул Улсын Их Хурал 2021 онд Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль (шинэчилсэн найруулга), 2023 онд Нийслэл Улаанбаатар хотын замын хөдөлгөөний түгжрэлийг бууруулах, гэр хорооллыг орон сууцжуулах тухай хууль, 2024 онд Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хууль (шинэчилсэн найруулга), Шинэ Зуунмод хотын эрх зүйн байдлын тухай хуулийг тус тус баталсан нь нийслэл хотын төвлөрлийг сааруулах, нэг төвт хотоос олон төвт хот болох төлөвлөлтийн зарчмын дагуу хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах, батлах, түүнийг хэрэгжүүлэх хууль, эрх зүйн орчин, эдийн засаг, хөрөнгө оруулалтын шинэ боломжуудыг бүрдүүлээд байна.

Тухайлбал нийслэл Улаанбаатар хотыг нэг төвт хотоос олон төвт хот болгож, 20 минутын дотор төрийн болон бусад үйлчилгээ авах боломжтой хот, тосгон байгуулах хэрэгцээ шаардлагыг үндэслэн Улсын Их Хурлын 2024 оны 72 дугаар тогтоолоор Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт улсын зэрэглэлтэй Багануур хот, Налайх хот, орон нутгийн зэрэглэлтэй Хан-Уул, Яармаг, Буянт-Ухаа, Сонгинохайрхан, Толгойт, Баянхошуу, Өнөр, Баянгол, Чингэлтэй, Сэлбэ, Сүхбаатар, Дарь-эх, Баянзүрх, Амгалан хот, нийслэлийн дагуул Багахангай хот, Агросити хот, Шарга морьт хотыг, Улсын Их Хурлын 2024 оны 76 дугаар тогтоолоор Төв аймгийн нутаг дэвсгэрт "Шинэ Зуунмод хот"-ыг, Засгийн газрын 2024 оны 220 дугаар тогтоолоор Сонгинохайрхан дүүргийн нутаг дэвсгэрт Агросити, Налайх дүүргийн нутаг дэвсгэрт Налуу-Ухаа эдийн засгийн тусгай бүсийг тус тус байгуулсан.

Мөн Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт “иргэдэд таатай, эрүүл, аюулгүй, байгаль орчинд ээлтэй дэд бүтэц бүхий хотуудыг хөгжүүлэх”¹¹ зорилтын хүрээнд “Хот төлөвлөлт, засаглалын шинэчлэл”¹²-ийн нэг томоохон арга хэмжээ болох “20 минутын хот” буюу нийгмийн дэд бүтцийн хүртээмжийг зохистой түвшинд хүргэх бодлогын баримт бичиг, түүнд суурилсан “Нийслэл хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө 2040” болон бусад хот, суурин газрын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж, батлуулах¹³, оргил ачааллын горимд ажиллах хийн дулааны станцууд болон дэд төвүүдийн дулааны станцуудыг үе шаттайгаар барих¹⁴, бие даасан эдийн засаг бүхий улсын болон орон нутгийн зэрэглэлтэй хот, дагуул хотуудыг хөгжүүлэх¹⁵ талаар тодорхой арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан. Тухайлбал:

¹¹ Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн Нэг. Бүс нутгийн хөгжлийн бодлого;

¹² Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 1.1.1;

¹³ Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 1.1.1.1;

¹⁴ Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 1.1.2.1;

¹⁵ Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 1.2;

- Шинэ Зуунмод хотод нийслэл дэх төрийн байгууллагуудыг шилжүүлэн байршуулж, олон улсын хурал, зөвлөгөөн, үзэсгэлэн, аялал жуулчлалын цогцолбор, ачаа тээврийн нэгдсэн логистикийн төв, сургалт, эрдэм шинжилгээ, үйлдвэрлэлийн цогцолбор, их сургуулийн хотхон бүхий аялал жуулчлал, олон улсын бизнес, санхүүгийн төрөлжсөн эдийн засгийн тусгай бүс болгон хөгжүүлнэ¹⁶;

- Багануур, Багахангайн үйлдвэрлэл, технологийн парк, Налайхын барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн парк, Эмээлт эко аж үйлдвэрийн паркийн бүтээн байгуулалтыг дуусгах¹⁷;

- Сэлбэ, Баянхошуу дэд төв орчмын газрыг чөлөөлж, нийгмийн болон инженерийн дэд бүтцийг барих, 20,000 айлыг орон сууцжуулах үйл ажиллагааг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлж, Толгойт, Шархад, Дэнжийн 1000, Дамбадаржаа, Яармаг дэд төвүүдийн инженерийн дэд бүтцийг барьж байгуулна¹⁸ гэх мэт.

Мөн "Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр"-т 14 мега төсөл хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан нь Нийслэл хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнд заавал тусгах шаардлагатай асуудлууд болно. Үүнд:

- Хотын төв дэх төрийн эрх мэдлийн хэт төвлөрлийг задалж, "Өөдөө тэмүүлэх Монгол" буюу "Go Mongolia" ган татлагат гүүрийн төсөл, Хөшигийн хөндийн туннелийн төслийг хэрэгжүүлэх, олон улсын чанартай Шинэ тойрог зам, Туулын хурдны авто зам, "Их багтаамжийн нийтийн тээвэр Метро шугам-1", "Дүүжин тээвэр шугам-1" зэрэг олон төрөлт нийтийн тээврийн сүлжээ байгуулах, явган болон дугуйтай зорчигчдод ээлтэй дэд бүтцийг бий болгож автомашины хэрэглээг болон бохирдлын хэмжээг 2 дахин бууруулах;

- Монгол улс уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөөнд ихээр өртөж байгаа орнуудын нэгд зүй ёсоор орж байгаа бөгөөд энэ нь цөлжилт, хөрсний доройтол, усны хомсдол, дулааны улиралд орох хур тунадасны хэмжээ буурах, уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй эрс тэс үзэгдлийн тоо хэмжээ нэмэгдэх зэргээр илэрч байгаа тул "Туул усан цогцолбор төсөл"-ийг хэрэгжүүлж, үерийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлж, ундны ус, ахуйн усан хангамжийг нэмэгдүүлэх, Туул, Сэлбэ, Улиастай, Нарангийн голын эргийн хамгаалалтын далан болон ус зайлуулах сувгийг шинээр барьж, усан сан, хөв, цөөрөм байгуулах, инженерийн дэд бүтцийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх;

- нийтийн эзэмшлийн газарт ногоон байгууламж, цэцэрлэгт хүрээлэн барьж, хотын иргэн оршин суугаа газраасаа 400 метр дотор амарч, тухлах нөхцөлийг бүрдүүлэх гэх мэт болно.

Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, "Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал", "Хүн амын нутагшилт суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төсөл" зэрэг урт хугацааны бодлогын баримт бичгүүдийн зохицуулалт, хэрэгжилттэй уялуулах нь хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний нэг онцлох чиг үүрэг, хэрэгцээ шаардлага болж байна. зохицуулалт, хэрэгжилттэй уялуулах нь хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний нэг онцлох чиг үүрэг, хэрэгцээ шаардлага болж байна.

¹⁶ Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 1.2.1.1;

¹⁷ Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 1.2.1.3;

¹⁸ Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 1.1.3.1;

Иймд дээр дурдсан үндэслэл, шаардлагад нийцүүлэн иргэний эрүүл, аюулгүй, амьдралын таатай орчин бүрдүүлсэн, олон төвт суурьшлын тогтолцоонд суурилсан, сайн засаглал бүхий эдийн засаг, бизнес, аялал жуулчлалын төв болгон хөгжүүлэх боломжтой байдлаар “Нийслэл Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулна.

Хоёр.Тогтоолын төслийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

“Нийслэл Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл нь дор дурдсан агуулга бүхий 3 заалттай байна:

1. Нийслэл Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хавсралтаар батлах;

2. Нийслэл Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх талаар Монгол Улсын Засгийн газраас авч хэрэгжүүлэх дор дурдсан арга хэмжээг тодорхойлж тусгах:

- Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2025 оны 2 дугаар улиралд багтаан баталж, арга хэмжээг улсын болон нийслэлийн жилийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлэх;

- Хэрэгжилтийн явцад таван жил тутамд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх;

- Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг төсвийн болон санхүүжилтийн бусад эх үүсвэрээс төлөвлөж, үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх;

- Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хууль тогтоомжийн төслийг боловсруулах, эрх бүхий байгууллагад өргөн барих ажлыг зохион байгуулах.

3.“Улаанбаатар хотыг 2020 он хүртэл хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөний тодотгол, 2030 он хүртэлх хөгжлийн чиг хандлагын баримт бичгийг батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын 2013 оны 02 дугаар сарын 08-ны өдрийн 23 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцох зэрэг болно.

Гурав.Тогтоолын төсөл батлагдсанаар үүсэх нийгэм, эдийн засаг, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал

Тогтоолын төсөл батлагдсанаар Монгол Улсын болон нийслэл Улаанбаатар хотын нийгэм, эдийн засагт дараах эерэг үр дагавар гарна. Үүнд:

- Нийслэл болон нийслэлийн нутаг дэвсгэр дэх бусад хотууд, дагуул хотуудыг “20 минутын хот” үзэл баримтлалаар төлөвлөн, хүн амын суурьшил, хот байгуулалтын оновчтой бодлогоор хөгжүүлж, иргэдийг оршин суугаа газартаа эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлсэн, сэргээгдэх эрчим хүч, ухаалаг технологийг хэрэглээнд нэвтрүүлсэн, орчны бохирдолгүй, уур амьсгалын өөрчлөлт, сорилтыг даван туулах, дасан зохицох чадвартай, хэмнэлттэй, ухаалаг хот болгон хөгжүүлэх таатай орчныг бүрдүүлнэ.

- Нийслэл дэх хот, тосгоны эдэлбэр газрын хэмжээ, зааг, бүсчлэлийг тогтоосноор хотжих боломжтой нутаг дэвсгэрийн газар ашиглалт сайжирч, хяналттай, төлөвлөлттэй суурьшил үүснэ.

- Гэр хорооллын байршил, инженерийн дэд бүтцийн сүлжээ, сууцны төрөл зэргээс шалтгаалан төвийн бүс нь төвлөрсөн инженерийн дэд бүтцэд холбогдсон өндөр болон дунд давхрын орон сууцны хороолол, дундын бүс нь хэсэгчилсэн инженерийн дэд бүтцэд холбогдсон нам болон дунд давхрын орон сууцны хороолол, захын бүс нь бие даасан инженерийн дэд бүтэц бүхий сайжруулсан амины орон сууцны хороолол болон хөгжинө.

- Байгаль орчны тэнцвэрт байдлыг хамгаалж, агаар орчны бохирдлыг бууруулна. Тухайлбал, барилгажсан болон гэр хорооллын хэсэг, дэд төвүүдэд хотын болон дүүргийн чанартай цэцэрлэгт хүрээлэнгүүдийг шинээр байгуулснаар нэг хүнд ногдох ногоон байгууламжийн хэмжээг 5 м²-аас 35 м² болгон нэмэгдүүлж иргэдийн амарч зугаалах, чөлөөт цагаа өнгөрөөх тохилог орчин бүрдэнэ.

- Улаанбаатар хотын авто замын түгжрэлийг бууруулна. Тухайлбал, метро, LRT зэрэг их багтаамжтай нийтийн тээврийн сүлжээг бий болгож өдөрт 1.2 сая зорчигч тээвэрлэж нийтийн тээврийн хүртээмжийг 2 дахин нэмэгдүүлнэ. Мөн 1738.8 км замыг шинээр байгуулж, оргил цагийн хөдөлгөөний дундаж хурд 9 км/цаг-аас 22.5 км/цаг болж нэмэгдэнэ.

- Ерөнхий төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр нөлөөг хянах, мониторингийн тогтолцоо бүрдэнэ.

- Ерөнхий төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд төр хувийн хэвшлийн түншлэлийг түлхүү ашиглах, хувийн хэвшлийн оролцоог дэмжинэ. Тухайлбал Туул, Сэлбэ, Улиастай, Баянгол, Тахилт, Толгойт голуудын хөндийг цэцэрлэгжүүлэн ногоон байгууламжийн коридорыг үүсгэх, тэдгээрийг хот, дүүргийн чанартай цэцэрлэгт хүрээлэнтэй холбож хотын ногоон дэд бүтцийг үүсгэх үйл ажиллагааг иргэд, олон нийтийн оролцоотойгоор хэрэгжүүлж, дэмжих, урамшуулах тогтолцоо бий болно.

Дөрөв.Тогтоолын төсөл нь бусад хуультай хэрхэн уялдах, түүнийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан цаашид шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хууль, тогтоомжийн талаарх санал

“Нийслэл Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө батлах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хууль тогтоомжид нийцүүлэн боловсруулах бөгөөд батлагдсан хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг цаашид хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаатай холбоотой хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай хууль тогтоомжийн төслийг боловсруулах, эрх бүхий байгууллагад өргөн барих ажлыг зохион байгуулах талаар Засгийн газарт чиглэл өгөхөөр тусгана.

---o0o---